Rij-Affskedh/

Eller

Sweriges Rijkes Rådz och Ständers frij-

willige och samdrächtige affhandlingh/ som tillijka medh
Rijkzdagz Beslutet/ samtyckt och giort är aff them/ som vthi
Stockholm hafwa församblade/ och aff menige Rijksens
Ständer Fulmächtighe warit/ vthi Novem-
bris Månad/ opå dhet åhr 1660.

Stockholm/
Tryckt hoos Henrich Keyser Kongl. Booktryckiare.

32
Est. A
Tartu
9584

Wij Hedewig

Eleonora med Gudz nådhe/ Sweriges/ Göthes och Wendes Drottningh/ Storförstinna til Finlandh/ Hertiginna vthi Skåne / Estlandh/ Lijflandh/ Carelen/ Brehmen/ Vehrden/ Stettin-Pommern/ Cassuben och Wenden/ Furstinna til Rügen / Frw öfwer Ingermanlandh och Wißmar; Så ock Pfaltzgrefwinna widh Rhein i Beyern/ til Gülich/ Clewe och Bergen Hertiginna; Boren Hertiginna til Sleßwig/ Holsteen/ Stormarn och Ditmarschen/ Grefwinna til Oldenburg och Delmenhorst; Sampt Efterskrefne Sweriges Rijkes Rådh och Ständer/ Grefwar/ Frijherrar/ Biskopar/ Ridderskap och Adel/ Prästerskap/ Krigz-Befähl/ Borgerskap/ och menige Allmoge/ som til denne wälberammade/ och nu lyckeligen til ända brachte Rijckzdagh/ hafwa warit församblade/ både fullmächtige af alle Landzändar/ såsom och åliest/ på wåre egne wägnar; Göre witterligit/ at efterdy Hans K. M.tt Wår Respective älskelige K. Her Son/ och allernådigste Konungh/ hafwer för gott och rådhsampt ansedt/ taga wåre rådh och betänckiande/ öfwer några särdeles ärander/ hwilke i sielf-

 we

sampt Rijksens rått/ trygheet och styrckio/ och samptlige Ståndernes och Inwåhnarnes wälfärdh / än wijdare nödigt/ hälsosampt och nyttigt erachtadt/ i förmågo af dhetta Byaffskedh/ mehrbe.te Hennes Mtz. Drotningh Christinæ protestations Skrifft/ aldeles at förkasta/ ogilla och vthplåna/ förklarandes Wij här medh / och Oß emillan enhälleligen/ och på dhet krafftigste som skee kan/ och i bästa form förafskedandes och stadgandes / at sådan Hennes Maytz. prætension/ icke kan/ eller må skattas / än för ett obefogat pånödgande / och fördenskulldh hålles i sigh sielff för ogiltig och intet wärde/ effter som Wij och / at förtaga all deß krafft och innehåld / och fahrlige där affllytande consequencer tijdeligen förbööija / henne här medh / och i krafft aff dhenne Artikel förkaste och aldeles reijciere, låswandes och tilsäyandes / at icke wela weta/ eller höra af någon annan Konungh/ eller Konungz Rätz prætension, reservation och förbehåld/ nu/ eller framdeles/ än dhet wår regerande älskelige kåre Herr Son/ och allernådigste Konungh och Herre/ Konung CARL allena/ och Hans Maytz. achta Manlige Bryst-arfwingar/ och så arfwinge effter arfwinge / och Succesßions Rätten/ så lenge någon öffrigh är/ tilstår. Skulle och Gudh/ effter sin försyn och behagh/ een eller annan förandringh Regementet öfwerhängia låta / så blifwe Wij doch/ een wågh som annan/ widh Drottningh Christinæ afwanbemelte vthförlige / och vthtydelige Cesßions-Act, betygandes där aff och här medh Hennes Mayt. aldeles wara obefogat til någon rätt på dhetta Rijket/ nu och i alla tilkommande tijder/ icke dragandes Wij på Hennes Maytz. Person/ ehwad för omskifftelse kan och må tilstöta/ någon wijdare reflexion och anseende/ effter som och i krafft vthaff detta ingen annan/ ehoo dedh kan wara/ böhr / eller må hafwa vppå detta Rijket den ringeste tancka eller inspråk/ vthan Wij / vppå all-föranderligh händelse/ den Gudh nådelig afwände/ aldeles wele hafwa och behålla för Oß och Wåre effterkommande Rijkzens Rätt opræjudicerad, låswandes och bebindandes Oß medh hwarandre/ och såsom een Man / at ehwadh anstöter / eller wederwärtigheeter här medh måghe vpwäxa/ nu eller framdeles at Wij dhem manligen/ och medh samnadt hand / wele

och

och skole emottaga/ och Oß på bästa sätt/ igenom Gudz tilhiälp och bijstånd/ beskydda och beskärma/ såsom Wij och/ på det alt dhetta/ nu/ framgeent/ och i alla tilkommande tijder/ må oryggeligen hållas och effterkommas/ stadhfäste och sluthe/ at denne Artikel/ i alle sine clausuler af Oß alle / så när/ som frånwarande/ födde/ som oföddde/ för een Lagh och orörligh Stadhga wärckeligen observerad och handhafd blifwa skal / hwilken och alle som vnder Swériges Chronas Högheet födde äre / höra och wistas skole sigh til effterrättelse taga/ at the icke / på ett eller annat sätt/ här emoot bryte/ så kärt dhem är at vndwijka Kongl. Maytz. Wår älskelige kåre Herr Sons/ och allernådigste Konungz och Herres/ sampt Rijksens onådhe och wreedhe.

II.

Och såsom den 4. Artiklen i Rijkzdagz Besluthet confirmerar och bekräfftar Hen. May:tt Drottning HEDEWIG ELEONORA Rijksens Änkie Drotning / Lijffgedningz förskriffningen/ och andre Donationer/ som af Hs. Sal. Kongl. Mt. fordom Wår allernådigste Konungh och Herre/ Konung CARL GUSTAF/ på åthskillige tijdher/ kunne Hennes Maytz. wara bebrefwade / beropandes sigh doch på detta vthförligare Bij-affskeedh/ som där / hwarest sådane Breff skulle particularius exprimeras och vthtryckias ; Hwarföre hafwe Wij dhet som i bemelte Rijkzdagz Besluth är bewilliadt wordet/ icke allenast här med welat vpreppa och stadhfästa/ vtan och/ at kunnogt wara må/ hwad för breeff man här med förstår/ så hafwe Wij Oß them framtee och föreläsa lätit / och är först Hennes Maytz. Lijffgedingz förskriffningh gifwin i Stockholm den 24. October, 1654. sampt ett annat Breff aff Stockholm den 26. Junij 1655. angående godzens til Lijffgedinget förökningh/ at åthniuta räntans/ som i Lijffgedingz förskrifningen förmähles/ fyllnadh i faste Jordegodz/ doch/ at sådant i Koppar räntan åter affslåås och förkortas. Item, ett Frijheetz breff aff Licenter och Tull/ på några Wahror/ til ett wist quantum, den 2. Junij/ 1655. Så och een Donation i Penningar / för hwilket Amptet Bederkesa i Brehmen är förskrefwit / at nyttias för Interesset, in til deß Capitaler

blif-

blifwer erlagt/ daterat Stockholm den 2. Junij, 1655/ hwilket alt Sweriges Rijkes Rådh/ och Vthskott aff sampelige Ständerne hafwe tilförene/ åhr 1655 den 27. Junij, på Rijkzdagen i Stockholm reeda fast stält/ godt funnit och stadfast: Dårofwanpå är oß och ett breff framtedt/ daterat sedermehra Frawenburg i Pryßen den 15. Octobris, åhr 1656 hwarvthi Wadstena Lähn / Hennes Mayst. til sin Lijffzeijdh förskrifwit och donerat är; Hwilke alle breeff wij hafwe oß föreläsa lätit / och them i krafft här af gilltige hålle / och til alle dheras Clausuler stadhfäste och confirmere, warandes oß intet kärare / än at the Hennes Maytt. til nöije/ måge observerade blifwa/ effter som Wij och däröfwer handen hålla wele/ at Hennes May:tt må dhem owägerligen/ effter dheras innehåld och lydelse/ nyttia och åthniuta.

III.

Påminne Wij Oß/ hwad som åhr 1655. på då warande Rijkzdaah/ om Reductionen af een deel donerade Chronegodz/ så i cessionen vthaff fierde parten / som elliest vppå några omistandes orter/ bleff stadgat och belefwat/ hwilket wärk/ såsom thet för dhe infallande Krijgen/ och thär widh följiande oundwijkelige beswärligheeter/ ey hafwer kunnat nåå sin ändskap och richtigheet/ ty finne Wij icke mindre rådhsampt/ än nödigt/ at sådant äntligen medh flijt och alfwar företages/ och medh dhet forderligste/ som skee kan/ til een godh ändskap befordras. Och at där til måtte vthaff Kongl. Maytt. rätträdige/ vprichtige och beskedelige Män förordnade bliffua / som vthan wåld / eller någon wederwärtigheet/ alla saker / och här til hörande omständigheeter / öfwerläggia och i acht taga / lämpandes och bequämmandes sin anförtrodde commission til ingen annan mehningh/ eller förståndh / än dhen som vppå sielffue Rijkzdagz Beslutet och sattade Stadgan/ är grundad och funderad/ såsom the för Gudh/ Kongl. Maytt. och Rijksens Ständer/ sådant kunna och wele tryggeligen ansfwara/ effter som och Wij vthaff Ridderskapet/ Adelen och Krijgzbefehl/ hwilke dhenne åfwanbemelte Reduction mäst angåhr/ och vthi Wår ägendombs säkerheet eller affsaknadt/ största interesse och skada förnimma och taga kunne/ wisserligen

ligen förmode/ at alle Wåre nu nyligen vppå denne Rijkzdagen / här widh giorde nödige påminnelser/ blifwa nega öfwerwägade och skiärskådade/ så at icke allenast ibland andre wåre beswärs Punckter / jämwäl och här vppå/ Oß/ något til swars föllia måtte/ vthan och/ at mehrbemälte Reduction medh det fogh och moderation måtte blifwa handterat/ at wårt Stånd där igenom icke lijda och vndergå måste sin totale ruin, fördärff och vndergångh / och Wår godhwilligheet således lända Oß/ Wåre barn och efterkommande / nu och i tilkommande tijder / til förfångh och nahdel / hwar widh Wij förheppas / at icke alt måtte detorqueras vthi dhen rigourieuxe och strange/ vthan fast häller vthi den lindrigare/ och för wårt Ståndz conservation och wälfärdh/ den favorablare meningen och vthtydningen/ welandes Oß hafwa reservetat och förbehållit/ vthi fall Oß något præjudicerligit häruthinnan tilbiudes/ händer och wederfars/ det ware sigh antingen vthaff dem / som til Reductions Commissarier vthses och deputeras kunna/ eller vthaff dem / som executionen blifwer förtrodd och anbefalladh/ sådant på orth och ställe/ som wederbör / behörligen at andraga/ och där å böter / och all skählig correction fordra och afhämpta.

IV.

Härjämpte/ såsom Wij samptlige Rijksens Ständer/ på alle görlige sätt/ contestere den flijt och åhaga Wij billigt drage för Fäderneslandzens beståndh och wälfärd/ och effterțänckeligen besinna kunne/ de nödige och högstkräffwiande tarffwer/ som til Regementets behörlige vthförande oomgängeligen wara wele och behöffwas måste / til hwilket Wij och/ effter Wår plicht och skyldigheet/ Wåre trogne rådh och betänckiande gärna medhdela skulle / hälst emädan Wij wäl betrachte/ hwad enkannerligen widh thesse conjuncturer til Krijgzfolckets affdanckande/ belöhningar / Pensioner och Wartepenningar/ så wäl som Fästningarnes och Guarnisonernes vnderhållande / wil wara af nöden/ doch lijkwäl / emädan Wij vthaf alle medel äre vthi desse förflutne åhren förblättade / och igenom oändelige beswär och tunga/ nästan vthmattade / förmode wij/ at Kongl. Mayit. ey medh onåder förmärker

ker/ at Wij icke allenast Oß til ingen wijdare bewillningh/ än hwadh som vppå sidste Rijkzdagh vthi Giötheborgh/ aff Oß samtycht bleeff/ för denne gången förstå kunne/ vthan och/ göre Oß den förhoppning/ at när wårket kan bliffwa vppå alla sijdor stadgat/ Wij och/ widh den tijdh/ för de näst åswanberörde/ vthi Giötheborgh sidst giorde bewillingar/ siw måtte bliswa lysade och förskonte/ hemställandes Kongl. Mayt. vthi vnderdånighet/ om icke de Godz/som igenom Reductionen Kongl. Mtt. och Chronan effter handen tilfalla/ och här åswan til förmält är/ kunne göra något erkläckligit til saken/ eller och/ emådan Wij icke see något annat medel/ eller vthwägh til vthförande af detta åswanberörde/ dy hålle Wij icke mindre nyttigt än nödigt/ at en deel godz måtte förpantadh bliswa/ där igenom Rijksens tarffwer således kunna hielpas och ersättias/ allenast de förbudne och omistandes orter icke här vnder begrijpas och förstådde warda.

V.

At Justitien bliswer widh macht hållin/ och dee som den i Hoffrätterne förwalta/ medh löhn försedde/ är högeligen af nöden; Förthenskuldh bewillie Wij/ at charta Sigillata til nästkåmmande Rijkzdagh/ må practiceras/ på hwilket fall Wij oß förbehålle/ den antingen wijdare at förlängia/ eller vphäswa/ effter som den af oß kan finnas practicerligh/ nyttigh/ eller försångeligh/ allenast här widh måtte i achttagas/ at modus exigendi bliswer lijdligh anställter/ hwarwidh Wij och i vnderdånighet påminne/ at Härads Rätterne måtte med den moderation, som höswes/ vthdelte bliswa/ och Justitien allestädes försees och beklädas/ vthaff duglige/ skicklige/ och af ett åhrbart lefwarne/ wälbekände Män.

VI.

Ändoch Wij samptlige Rijksens Ständer hafwe högh orsak Oß at beklaga öfwer de margfaldige stoore beswär och vthgiffter/ som Oß desse tijder tilstödt och ålegat haswa/ så at Wij all wijdare öfwerlastningh Oß medh skäl hade kunnat vndanbedia; Så wele Wij doch icke Oß vndandraga ifrån en skäligh begraffningz giärd och hiälp/ sådan som tilförende/ och på sätt och wijs/ såsom widh Sal. Konungh GUSTAF ADOLPHS begrafning och Jordefärdh/ haswer warit

rit brukligh/ och på en wiß förteckningh vthur Hans Kongl. Mayts. Räkne Cammar gifwin/ wijdare vthwijsar/ allenast thet måtte härvtinnan bliswa afdragit/ hwad som Allmogen vthi wägen/ hwarest dhen Kongl. Sviten igenom gick/ när Sal. Kongl. Maytz. Lijk vpfördes/ haswer vthstädt/ så wäl som/ där befinnas kan/ efter Landzhöfdingarnes noga skiärskådande/ någon mehra haswa tilsatt/ än bemälte begraffningz hiälp kan draga/ sådant måtte åter betalas/ och af andre extraordinarie Vthlagor afkårtas/ och dem godt göras/ tagandes här bredewidh detta vthi acht/ at Frälsebonden/ vhti denne/ såsom vthi alle andre vthlagor/ swarar til en halfpart emoot Skatte och Chrono.

VII.

Aldenstundh Wij och medh Wårt åthnöije haswe sedt och erfahrit/ den store nytta och gagn/ som Wäxel- och Lähnbancken medh sigh alt här til fört haswer/ erachte wij för en nödhtorfft/ at den och aldeles så som han vthaff Sal. Kongl. Mayt./ Konung CARL GUSTAF/ höghlåffligst vthi åminnelse/ höghförnufftligen inrättades/ icke allenast bliswer försäkrat/ vthan och således authoriserat, som tiänar til dätta nyttige Wärckets widh macht hållande/ hwarvthinnan Wij Oß på Kongl. Maytz. wijdare här öfwer sattade Ordningh/ och omständlige deduction referere, medh förmodan/ at Justitiens rätta och ordentlige lopp där igenom icke bliswer turberat/ och at all tingh måtte wahrligen/ vthan något Ståndz præjudice, eller ens förmente rätts förkleningh/ bliswa handterat/ emådan wij och intet håller åstunde/ än at Banko Privilegierne på bästa sättet kunde försäkras/ och hwarken af högre/ eller lägre angrijpas måtte.

VIII.

Samtyckie och bewillie Wij/ at alla nödige Statuter, Stadgar och Ordningar/ som vthaff framfarne Konungar/ medh Rijksens Ständers wetskap och bewillningh/ om Klädedrächter och Gästgifware Ordningar kunne wara giorde och vthgångne/ och af hwarjehanda tilfälle/ nu sedermehra nederlagde/ måtte/ å nyio/ vptagas/ öfwerses/ och i sin fulkåmblige vigor, wärckställige göras och där ibland särdeles/ at den Ordningen som giordes Anno 1644. om yppigheet och öf-

werflö-

werflödigheter vthi Kläder och Gästebudh/ såsom Bröllop/ Barns-öhl/ och Begraffningar/ må hafwa sin fulla krafft/ allenast sådant/ och icke måtte i acht tagas allenast ibland Ridderskapet vthan och the andre Stånderne i Rijket; Så wäl såsom then odråglige Gäst- och Skiußningh/ som nu/ öfwer Lagh och Ordningh/ sigh hafwer inrijtad/ blifwa aldeles afskaffad och rättadh. Hwarföre Wij skatte icke wara orådligit/ at någre wisse Persohner deputerades/ som sådant företogo och öfwerlade/ och sedan Kongl. Mt. til wijdare gott finnande/ at authorisera och stadhfästa/ sitt betänckiande vthi vnderdånigheet öfwergoffwo.

IX.

Huru lamt och försummligen executionen bådhe å Landet och Städerne/ nu/ blifwer handterat/ pröfwe Wij icke vthan störste förtret och klagan/ och såsom alle gode Ordningar hwijla och äre krafftlöse/ där de icke blifwa til wederbörligh execution främjade/ och medh alfwar befordrade; Ty igenkalle Wij detta betänckiande/ i krafft aff nu här giorde/ och Oß emellan vprättade Bij-Affskeedh/ så myckeet effter tänckeligare/ som sådant synes och i sigh sielffe är fast angelägit och högnödigt/ och försee Oß til Kongl. Mt. på det vnderdånigste/ at den Order måtte til alla dem som executionen anförtrodd är/ och henne om händer hafwa/ ställdh warda/ at hon måtte/ vthan anseende til någons dignitet och Person/ för sigh gåå/ och wärckställigh göras/ effter som och dee/ som sitt Kall och Ämbete medh alfwar och ijfwer/ vthi detta fallet ey förrätta/ icke heller borde slippa otiltalte eller onäpste.

X.

Effter såsom Kongl. May.tz store omsårgh öfwer alle deß troghne Vndersåthares nytta och förkåffringh/ sigh sträcker; Ty åhre Wij til fredz/ at förslaget om särdeles Häste Marknaders påbiudande/ måtte winna sin fortgångh/ hemställandes detta/ jämpte annat/ vnder Kongl. M.tz nådigste betänckiande och gåtefinnande.

Detta åfwanskrefne alt/ wara således af Oß samptligen bewilliat/ samtyckt/ slutit och fast ställt/ och at det i alle sine Artickler och Clausuler skal efterkommit och hållit warda; Så hafwe Wij/ til mehre wisso och försäkringh/ detta medh egne Händer vnderskrifwit/ och witterligen medh Wåre Signether bekräfftat. Datum Stockholm den 23. Novembris, An. 1660.

Kongl. May:tz

Wår allernådigste Konungs och Herres Ordningh och Stadga om Inseglat Paper/

Eller

Charta Sigillata,

Giordh widh Rijkzdagen i Stockholm/ Åhr 1660.

Tryckt hoos Henrich Keyser Kongl. Booktryckiare.
I Stockholm. Anno 1660.